

не е крила парите си. Шото е дошло харамъ, харамъ ще и да иде. Дорде ги не исхърчи, той нѣма да миряса. З. 259.

Харанія* (*herāni*, *s. p. Chaudron*) *с. м.* котелъ: Още отъ вечеръ пригответъ единъ хубавъ овенъ, който, като са заколе и са вари въ харанія на дробене, ще служи за главно яденіе на „кошарна-та трапеза“. Ч. 110. Сетнѣ, като ги раздадотъ, сяка една жена слага празно-то си саханче близо до харанія-та, въ който е варенія курбанъ. Ч. 111.

Харачаринъ *с. м.* сборщикъ податей: В Доброжа арачаре-то Тежка си хазна събрали. Д. 28, 40—41.

Харачлъкъ* *с. м.* деньги на расходъ: Герги хаджійки думаше: „Кога ма питашъ, да кажа: Азъ ща на Араба-пазаръ да ида, Мали ще волове да зема, Ала ми харачлъкъ не стига,—Азъ додохъ харачлъкъ да искамъ“. Хаджійка на Герги думаше—Че бракна въ коюнъ джобови, Извади шепа бешлицы, Че ги на Герги подади: „На ти, Герге, тозъ харъчлъкъ, Иди та си купи волови“. Ч. 310.

Харачъ* (*kharādj s. Tribut*) *с. м.* подать: Градища, коиъхъ Турци привзѣли съ нападеніемъ, были изключени отъ спахийское злоупотрѣбление, и жители имъ плащали харачъ (главно даждие по драмъ сръбра на глава мжъскаго на възрастъ пола). Пк. 42. Харачъ, на три разрѣда: една, евсать, аля, т. е. сиромакъ, сръденъ и първы, по 15, по 30, и по 60 гроша на глава. Пк. 43. (Не могъ) С една урка и махалка На Турци харач да плащам. Д. 25, 72—73.

Харба* (*harba*, *s. a. Hallebarde, baïonnette. harbadji, s. a. t. Hallebardier, certain archer du divan*) *с. ж.* штыкъ: „Дружно ле зговорна! Я побийте криви харби (Харби: едни казвать, че значи брадва, а други казвать копіе, а други—муздраци)—я наджеци Намятайте япунджеци,—Дано стигне обсянъ сенка,—на овце-ге“. Ч. 286.

Харбалія* (*harb, s. a. Guerre, combat*) *с. м.* военный: За войнишкы села и за „Войници“, за „Харбалли“, кое е сщцо съ Войници, отъ харбъ=войнкъ или отъ уражне „харбъ“ турскы рѣчы. Пк. 24.

Харватинъ *с. м.* въ бранномъ смыслъ: Лапа, като „харватинъ“. Яде нечисто, много. Ч. 180. Рови, като харватинъ. Казвать за дѣтцата, кога-то тѣ ядять нечисто и ровать. Ч. 219.

Харгѳосанъ* *см. ѳргосанъ*: Донеси ми остра сабя,—димискія; И донеси боздогана—харгѳосана, Три години нефатена. М. 155.

Хардаль* (*khardel, subst. a. comm. khardāl. Moutarde*) *с. м. син.* синяпъ, горчица: Земѣте 1 окъ хардаль та го натопѣте у 1 окъ бѣлъ агкъ оцетъ и го дрѣжете така осемъ дни, като го клатите всякой день по два пѣти и присыпвайте по малко опетъ какво-то зръна на хардала да бѣдять все мокры. Д. Д. 69 р. 214. Синапъ (хардаль). ѳб. 215.